

No: Liene Linde <Liene.Linde@tm.gov.lv>
Nosūtīts: otrdiena, 3. marts. 2026. gada 13:14
Kam: Sigita Rozentāle
Kopija: Diāna Škavronska; Anastasija Jumakova; Laura Ratniece
Tēma: Re: 26-AP-30: par atbildi tiesībsargam

Labdien!

Tieslietu ministrija ir iepazinusies ar Labklājības ministrijas sagatavoto atbildes projektu Latvijas Republikas Tiesībsarga birojam par ziņojumu par iespējām bezpajumtniekus atgriezt sabiedrībā (turpmāk – ziņojums) un **informējam, ka vēstules projektu saskaņojam.**

Papildus **informācijai** nosūtam dažus komentārus par ziņojumā analizētajiem atsevišķiem aspektiem:

1. Attiecībā par ziņojumā norādīto parādsaistību mazināšanas pasākumu jeb administratīvo sodu aizstāšanu ar sabiedriskajiem darbiem, informējam, ka Tieslietu ministrija iepriekš ir vērtējusi iespēju administratīvā pārkāpuma procesā ieviest sabiedriskos darbus - gan Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepcijā (apstiprināta ar 2013. gada 4. februāra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 38), gan strādājot pie Administratīvās atbildības likuma sagatavošanas un pieņemšanas. Tāpat Tieslietu ministrija 2025. gadā vērās pie Latvijas Pašvaldību savienības ar lūgumu noskaidrot pašvaldību viedokli jautājumā par administratīvā naudas soda iespējamo aizstāšanu ar pašvaldības piedāvāto darbu izpildi.

Izskatot Administratīvās atbildības likumu Saeimā, tika konstatēts, ka sabiedrisko darbu ieviešana prasītu ievērojamus valsts resursus, kas būtu saistīti ne tikai ar šī piespiedu līdzekļa ieviešanu, bet arī tā izpildi un uzraudzību. Minēto viedokli paužot arī daļa pašvaldību, norādot, ka minētais risinājums būtu saistīts ar nesamērīgu slogu pašvaldības budžetam un organizatoriskām problēmām. Ievērojot administratīvo pārkāpumu raksturu (mazāk bīstami pārkāpumi), apšaubāma būtu sabiedrisko darbu ieviešana administratīvā pārkāpuma procesā, jo ieguldītie valsts resursi sabiedriskā darba īstenošanai var neatsvērt ieguvumu.

Papildus vēršam uzmanību, ka sabiedrisko darbu ieviešana būtu saistīta ar tiesas noslodzes palielināšanos, jo sabiedriskā darba ieviešana būtu saistīta ar tiesas kompetences pārskatīšanu administratīvā pārkāpuma procesā. Tāpat būtu jāņem vērā citiem problēmjaudājumiem, kas skar sabiedrisko darbu ieviešanu un organizēšanu (piemēram, kam uzticēt sabiedriskā darba izpildi un tā izpildes uzraudzību (pašvaldībai vai valstij), kam uzticēt finanšu līdzekļu administrēšanu, kā nodrošināt sabiedriskā darba izpildes vietas, kā panākt, ka persona izpilda sabiedriskos darbus un, ar ko personai aizstāt sabiedriskos darbus, ja arī tos tā nepilda).

2. Attiecībā par bezpajumtnieku parādsaistībām, kas ir nodotas piespiedu piedziņai zvērinātam tiesu izpildītājam (turpmāk – ZTI) un par piedziņas vēršanu uz sociālajiem pabalstiem, informējam, ka likumdevējs ir noteicis, ka tiesas nolēmumu un citu izpildu dokumentu piespiedu izpildi nodrošina ZTI. ZTI, īstenojot piespiedu izpildi, darbojas likumdevēja piešķirto pilnvaru ietvaros. Nav pieļaujama prezumpcija, ka sociālais pabalsts, kas ieskaitīts parādnieka kontā, automātiski tiek pakļauts piespiedu piedziņai pilnā apmērā. Civilprocesa likuma 596. pants nosaka summas, uz kurām nevar vērst piedziņu, tai skaitā, piedziņa nav vēršama uz valsts sociālajiem pabalstiem un sociālās palīdzības pabalstiem. Valsts sociālā pabalsta likuma 3. pantā ir uzskaitīti regulāri izmaksājami valsts sociālie pabalstu veidi un tie ir: ģimenes valsts pabalsts; bērna kopšanas pabalsts; pabalsts aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai; atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu; atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu; pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās; valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts; atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpi; bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsts; pabalsts personai ar invaliditāti, kurai

nepieciešama kopšana; bērna adoptācijas pabalsts. Un likumā "Par sociālās palīdzības pabalstiem" 4. pantā noteikts, ka pamata sociālās palīdzības pabalsti, kurus piešķir, pamatojoties uz materiālo resursu – ienākumu un īpašumu izvērtējamu ir garantētā minimālā ienākuma pabalsts un mājokļa pabalsts.

Nemot vērā minēto, secināms, ka valstī ir noteikts mehānisms, kurš paredz, ka ZTI neveic naudas līdzekļu ieturējumus no valsts sociālajiem pabalstiem un sociālajiem palīdzības pabalstiem kā to paredz Civilprocesa likums.

Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 599.¹ panta sestajai daļai, parādniekam — fiziskajai personai — ir tiesības informēt tiesu izpildītāju par kontu, kurā tam saglabājami kā neapķīlāti naudas līdzekļi Civilprocesa likuma 1. pielikuma 3. punktā noteiktajā apmērā. Banka, izpildot ZTI rīkojumu un veicot naudas līdzekļu pārskaitījumu ZTI depozītkontā, neizvērtē parādnieka kontā ienākošo naudas līdzekļu izcelsmi vai mērķi. ZTI rīcībā nav informācijas par personas ienākumiem un bankas kontā saņemtajiem maksājumiem, ja pats parādnieks nav šo informāciju iesniedzis. Ja personai ir vairāki aktīvi konti, tad ir būtiski laikus brīdināt ZTI par to, kurā kontā noteikt saglabājamo naudas līdzekļu limitu. Līdz ar to parādnieka sadarbība ar ZTI ir būtiska, lai pats parādnieks nodrošinātu, ka piedziņa netiek vērsta uz likumā aizsargātiem ienākumiem, tostarp sociālajiem pabalstiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 552. panta pirmo daļu parādniekam ir pienākums pēc uzaicinājuma ierasties pie ZTI un sniegt paskaidrojumus par savu mantisko stāvokli un darbavietu. Par pienākumu sniegt informāciju ZTI par savu mantisko stāvokli parādnieks tiek informēts līdz ar paziņojumu par izpildu lietas ievēšanu. Ja parādnieks ZTI laikus nav brīdinājis par saviem ienākumu veidiem, īstenojot izpildu darbības, var veidoties situācija, kad tiek apķīlātas arī tādas naudas summas, pret kurām piedziņu nedrīkst vērst. Kā jau minēts, piedziņas vēršanu uz naudas līdzekļiem, uz kuriem nevar vērst piedziņu, iespējams novērst, ja pats parādnieks izpilda likumā noteikto pienākumu un laicīgi ZTI iesniedz minēto informāciju. Gadījumos, ja parādnieks savu pienākumu nav izpildījis un ir apķīlāti arī tādi naudas līdzekļi, uz kuriem piedziņu nevar vērst, parādniekam par notikušo nekavējoties jāinformē attiecīgais zvērināts tiesu izpildītājs. Ja no parādnieka piedzītās naudas summas, uz kurām piedziņas vēršana nav pieļaujama, vēl nav pārskaitītas atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajam regulējumiem, nepamatoti apķīlātās vai jau piedzītās naudas summas ZTI atgriež parādniekam. Piespiedu piedziņa izpildes procesa ietvaros ir būtiska procesa dalībnieku aktīva līdzdarbība savu tiesību un likumisko interešu aizsardzībai.

Informējam, ka Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome ir izstrādājusi rokasgrāmatu parādniekiem, kas ir pieejama Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes interneta vietnē <https://lzt.lv/lv/noderigi/paradnieka-rokasgramata>, Rokasgrāmata https://d1.lv/lzti_25/). Šī rokasgrāmata ir izstrādāta ar mērķi strukturētā un viegli uztveramā veidā izskaidrot parādnieka tiesības un pienākumus piespiedu izpildes procesā.

Ar cieņu,

Liene Linde

Tieslietu ministrijas

Valststiesību departamenta

Administratīvās atbildības politikas nodaļas vadītāja

E-pasts: Liene.Linde@tm.gov.lv

Atrašanās vieta: Raiņa bulvārī 15, Rīgā, LV-1050

Pasta adrese: Brīvības bulvārī 36, Rīgā, LV-1536

Tieslietu ministrija

From: Sigita Rozentāle <Sigita.Rozentale@lm.gov.lv>

Date: Monday, 2 March 2026 at 16:24

To: zanda.kristapsone@varam.gov.lv <zanda.kristapsone@varam.gov.lv>, laila.bremsa@varam.gov.lv

<laila.bremsa@varam.gov.lv>, baiba.cirule@em.gov.lv <baiba.cirule@em.gov.lv>, arita.auzina@vm.gov.lv <arita.auzina@vm.gov.lv>, irena.putane@iem.gov.lv <irena.putane@iem.gov.lv>, Laura Ratniece <Laura.Ratniece@tm.gov.lv>, Diāna Škavronska <Diana.Skavronska@TM.GOV.LV>, Liene Linde <Liene.Linde@tm.gov.lv>, Anastasija Jumakova <Anastasija.Jumakova@tm.gov.lv>

Cc: Marika.Petrovica@vm.gov.lv <Marika.Petrovica@vm.gov.lv>, Agnese Jurjāne <Agnese.Jurjane@lm.gov.lv>, Evija Kūla <Evija.Kula@lm.gov.lv>

Subject: 26-AP-30: par atbildi tiesībsargam

UZMANĪBU: Šī e-pasta sūtītājs neizmanto tieslietu resora e-pasta risinājumu, neklikšķiniet uz saitēm un/vai neveriet vaļā pielikumus, izņemot, ja sūtītāja e-pasta adrese Jums ir zināma un esat pārliecināts par e-pasta satura drošību.

Labdien, kolēģi,

TAP portālā Jūs esat norādīti kā līdzizpildītāji MP uzdevumam 26-UZ-30.

Uzdevuma kontekstā Valsts kanceleja ir uzdevusi iepazīties ar tiesībsardzes vēstuli (pievienota arī šim e-pastam pielikumā), kopīgi izvērtēt pievienotajā ziņojumā ietvertu problēmjautājumu risināšanas iespējas un veidus, kā arī sagatavot atbildes projektu.

Labklājības ministrija pateicas par sniegto atbalstu atbildes sagatavošanas procesā un aicina izskatīt sagatavoto atbildes projektu, kas pievienots šī e-pasta pielikumā datnē "MK_atbilde_tiesibsargam". Lūdzam līdz rītdienas, 3.marta plkst. 16.00 sniegt savu viedokli par vēstulē minēto, lai varam uzsākt oficiālo atbildes saskaņošanas procesu TAP. Tas ļaus Labklājības ministram līdz 2026. gada 10. martam iesniegt atbildi Valsts kancelejā izskatīšanai Ministru kabineta sēdē.

Vienlaikus informēju, ka atbildes sagatavošanas procesā saņemto informāciju esam nosūtīju pētniekiem, kuri ar Labklājības ministriju noslēgtā līguma ietvaros veic padziļinātu bezpajumtniecības tiesiskā un saturiskā ietvara analīzi Latvijā, identificē sistēmiskās nepilnības un izvirza pierādījumus balstītus priekšlikumus bezpajumtniecības mazināšanai.

Paldies par sadarbību!

Ar cieņu

Sigita Rozentāle

Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta
direktora vietniece

Tālr. 20688319

sigita.rozentale@lm.gov.lv

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV-1331

www.lm.gov.lv

Labklājības ministrija

Es izmantoju elastīgu darba sniegtās iespējas un saprotu, ka mans elastīgais darba laiks var nesakrist ar Jūsu darba laiku. Lūdzu, neuzskatiet par savu pienākumu atbildēt uz šo vēstuli ārpus Jūsu darba laika!

Šis e-pasts un tā pielikumā esošie dokumenti var saturēt ierobežotas pieejamības informāciju, cita

starpā fizisko personu datus, kas adresēta tikai tā saņēmējam un izmantojama tikai leģitīmiem mērķiem. Ja esat saņēmis šo e-pastu kļūdas dēļ, vai nav pamatota mērķa ierobežotas pieejamības informācijas, cita starpā fizisko personu datu, apstrādei, Jums nav tiesību izmantot vai pārsūtīt šajā e-pastā un tam pievienotajos dokumentos ietverto informāciju. Šādā gadījumā nekavējoties neatgriezeniski izdzēsiet šo e-pastu.